

Budjettiosasto
Rakenneyksikkö

Eläkeuudistuksen työllisyysvaikutukset

- Eläkeuudistus (HE 40/2026) vaikuttaa työllisyyteen indeksirajoittimen kautta.
- Indeksirajoittimen käyttöönotto vuodesta 2030 alkaen rajoittaa maksussa olevien työeläkkeiden kasvua siten, että eläkkeiden kasvu ei voi olla kahden vuoden tarkastelujaksolla nopeampaa kuin palkkojen.
- Eläketurvakeskuksen arvion mukaan indeksirajoitin johtaa mediaaniskenaariossa keskimäärin 0,65 prosentin laskuun yksilöiden tulevien eläketulojen nykyarvossa eli heidän eläkevarallisuudessaan ja eläkekarttumassaan.
- Koska indeksirajoitin vaikuttaa eläkevarallisuuteen ja -karttumaan vain vähän, myös vaikutukset työllisyyteen jäävät vähäisiksi.
- Eläkejärjestelmän muutokseen liittyvä vaikutusarviointi ulottuu hyvin pitkälle tulevaisuuteen, jolloin vaikutusarviointiin liittyy merkittävää epävarmuutta.

Työllisyysvaikutusten arviointi

Hallituksen esitykseen työeläkejärjestelmää koskevan lainsäädännön uudistamiseksi (HE 40/2026) sisältyy indeksirajoitin, jolla voidaan odottaa olevan vaikutuksia työllisyyteen. Indeksirajoitin rajoittaa nimensä mukaisesti työeläkeindeksin kasvua niin, ettei sen muutos voi olla kahden peräkkäisen vuoden tarkastelujaksolla palkkakertoimen muutosta suurempi. Rajoittimen työllisyysvaikutukset tulevat siitä, että se vaikuttaa sekä eläkevarallisuuden että eläkekarttumien arvoon. Indeksirajoittimen aktivoituminen vähentää maksussa olevien eläkkeiden kasvuvauhtia, mikä puolestaan pienentää eläkkeensaajan odotetun eläkkeen nettonykyarvoa eli odotettua eläkevarallisuutta. Koska odotettu eläkevarallisuus on nykylainsäädäntöön verrattuna pienempi, myös eläkekarttuman nettonykyarvo on pienempi, ja tämä muutos on täysin samansuuruinen eläkevarallisuuden muutoksen kanssa. Eläkevarallisuuden pieneneminen lähtökohtaisesti parantaa kannustimia jatkaa työntekoa eläkkeelle jäämisen sijaan, kun taas eläkekarttumien pieneneminen vähentää työnteon kannustimia. Kyse on siis näiden kahden vastakkaisen muutoksen yhteisvaikutuksesta.

Tutkimuskirjallisuudessa on arvioitu, että työntekijät reagoivat voimakkaammin eläkevarallisuuden muutokseen kuin karttuman muutokseen (Gruber et al. 2022), joten lopullinen vaikutus indeksirajoittimesta on työllisyyden näkökulmasta positiivinen. Tarkempien työllisyysvaikutusten arvioimiseksi tarvitsemme arvion siitä kuinka paljon indeksirajoitin vaikuttaa odotettuun eläkevarallisuuteen ja kuinka paljon eläkevarallisuuden ja eläkekarttumien muutokset vaikuttavat eläköitymiseen. Lisäksi tarvitaan arvio lähtötilanteen eläköitymistodennäköisyyksistä.

Eläkeuudistuksen vaikutusta työeläke-etuuksiin voidaan arvioida käyttämällä hallituksen esitykseen sisältyviä Eläketurvakeskuksen (ETK) laskelmia ikäryhmäkohtaisista eläkemenoista vuosina 2025–2090 nykylain ja eläkeuudistuksen mukaisissa skenaarioissa. Näistä eläkemenoista muodostetaan syntymäkohorttikohtaiset

aikasarjat tulevista eläkemenoista, jotka diskontataan vuoden 2025 arvoon ja saadaan näin arvio kunkin kohortin eläkevarallisuudessa kummassakin skenaariossa. Arvio uudistuksen vaikutuksesta eläkevarallisuuteen saadaan vertaamalla eläkeuudistuksen mukaisen skenaarion eläkevarallisuutta nykylain mukaiseen eläkevarallisuuteen. Arvion mukaan eläkevarallisuus pienenesi uudistuksen seurauksena syntymäkohortista riippuen noin 0,05–1,27 prosenttia (keskimäärin 0,65 prosenttia). Eläkekarttuman muutos on puolestaan täsmälleen sama kuin eläkevarallisuuden muutos, sillä karttumasäännöt ja palkkakerroin eivät muutu, vaan ainoastaan se, kuinka työeläkeindeksi kasvattaa karttumaa.

Hyödyntäen suomalaista reformia ja Coxin suhteellisen riskin mallia Gruber et al. (2022) esittävät tutkimuksessaan, että eläköitymisriskiä voidaan arvioida seuraavan kaavan mukaan:

$$\text{eläköitymisriski} = \lambda_0 e^{([\text{eläkevarallisuuden muutos (\%)}] * 0,104 + [\text{eläkekarttuman muutos (\%)}] * (-0,066))},$$

jossa λ_0 viittaa nykylain mukaiseen eläköitymisriskiin eli todennäköisyyteen jäädä eläkkeelle kalenterivuoden aikana ehdolla, että henkilö ei ole vielä eläkkeellä. Koska eläkeuudistuksessa eläkevarallisuuden muutos ja eläkekarttuman muutos ovat yhtä suuria, saadaan muutosta kertovan parametrin arvoksi yllä olevan yhtälön eksponentissa 0,038, joten yhden prosentin nousu eläkevarallisuudessa kasvattaa eläköitymisriskiä 1,04-kertaiseksi.

Arvio eläkeuudistuksen vaikutuksesta eläköitymisriskiin on tehty hyödyntämällä edellä esitettyä kaavaa ja ETK:n arviota nykylain mukaisista eläköitymistodennäköisyyksistä kullekin ikäluokalle kunakin vuonna. Nämä todennäköisyydet on määritelty sekä työeläkejärjestelmän piirissä oleville ihmisille, jotka eivät ole vielä eläköityneet että osittaisella varhennetulla vanhuuseläkkeellä (OVE) oleville.¹ Näistä ryhmistä koostuu myös tämän vaikutusarvion kohdejoukko.

Koska indeksirajoittimen vuoksi eläköitymistään lykkäävät pysyvät pidempään työvoimassa, johtaa eläköitymisriskin aleneminen korkeampaan työvoimaosuuteen.² Työvoiman muutosta arvioitaessa täytyy huomioida, että eläköitymiset voivat tapahtua missä vaiheessa vuotta tahansa, sillä eläköitymistä seuraavaan vuoteen lykkäävät eivät välttämättä työskentele koko seuraavaa vuotta. Tämän vuoksi vaikutusarviossa oletetaan, että eläkesiirtymät ovat vuoden sisällä tasaisesti jakautuneita, minkä seurauksena lopullinen työvoiman määrä saadaan jakamalla vaikutus työvoiman määrään kahdella. Tämän lisäksi täytyy huomioida työllisten osuus ei-eläköityneistä eläkeikäisistä (90 %), osa-aikaisten osuus näistä työllisistä (24 %) ja osa-aikaisten keskimääräinen työaika (oletus: 50 %). Näin laskettuna on työllisyyden kasvu eläkkeelle jäävien joukossa henkilötyövuosissa mitattuna noin 470.³

¹ Ihmisillä, jotka eivät ole vielä eläköityneet ("ei-eläköityneet") viitataan joukkoon, joka ei ole vanhuuseläkkeellä, osittaisella varhennetulla vanhuuseläkkeellä eikä osatyökyvyttömyyseläkkeellä.

² Tässä vaikutusarviossa oletetaan, että kaikki eläköitymistään lykkäävät kuuluvat työvoimaan.

³ Ei-eläköityneiden 64–69-vuotiaiden työllisyysaste oli vuonna 2020 noin 90 % ja näistä osa-aikaisia oli noin 24 %. (Lähde: Tilastokeskus)

Uudistuksen seurauksena vanhuuseläkkeen aloittaminen voisi lykkääntyä myös osittaista varhennettua vanhuuseläkettä (OVE) saavien joukossa. Jos oletamme eläköitymisriskien muuttuvan vastaavalla tavalla kuin ei-eläkeläisten joukossa, voimme laskea työllisyysvaikutuksen OVE:n saajien joukossa kuten yllä.⁴

Lopullinen työllisyyden kasvu OVE:n saajat huomioiden on noin 600 henkilötyövuotta. On huomionarvoista, että tehdyt oletukset ja tarkastelun pitkä aikahorisontti lisäävät arvion epävarmuutta.

Työllisyysvaikutusten vaikutus julkiseen talouteen

Työllisyyden paraneminen johtaa julkisen talouden vahvistumiseen sekä verotulojen kasvun että maksettujen etuuskien pienenemisen kautta. Lisäksi eläköitymisen lykkääminen vaikuttaa eläkemenoihin kahdella tapaa: yhtäältä eläkemenot pienenevät, koska lykkäämisen seurauksena eläkeläisiä on vähemmän, mutta toisaalta tulevaisuuden eläkemenot kasvavat lisääntyneen eläkekarttuman ja lykkäyskorotuksen vuoksi. Jos kuitenkin oletetaan, että nämä vaikutukset kumoavat toisensa (eli että järjestelmä on aktuaarisesti neutraali, eli eläkkeen lisäkattuma on yhtä suuri kuin lykkäyksestä seuraava eläkemenon pieneneminen), ei eläköitymisen lykkääminen vaikuta työeläkemenoihin pitkällä aikavälillä. Tällöin myös työllisyyden kasvusta johtuva TyEL-maksutulon kasvu kumoutuu tulevaisuuden kasvaneilla TyEL-menoilla. Näin nettomuutos työeläkejärjestelmässä on nolla (tulot muuttuvat menoja vastaavasti), ja mahdolliset julkistaloudelliset vaikutukset eläköitymisen lykkäämisestä tulevat vain lisääntyneen työllisyyden eläkejärjestelmän ulkopuolisista vaikutuksista.

Työllisyyden kasvu johtaa sekä suorien että välillisten verotulojen kasvuun. Arvio suorista veroista (ansiotuloveroista) saadaan käyttämällä keskimääräisistä vuosituloista maksettavia tuloveroja.⁵ Välilliset verot saadaan kertomalla käytettävissä olevien tulojen muutos kulutuksen implisiittisellä veroasteella.⁶ Tämän lisäksi yhteisöveron kertymä kasvaa määrällä, jota arvioidaan toimintaylijäämän kasvulla kansantalouden tilinpidon keskiarvon mukaan.⁷ Näin arvioituna lisätyöllinen kasvattaa verotuloja noin 24 750 euroa. Verotulojen kasvusta ei vähennetä menetettyjä verotuloja eläkkeistä, koska oletetusti aktuaarisesti neutraalin järjestelmän vuoksi nämä verotulot peritään myöhemmin vastaavasti korkeammista eläkkeistä.

Maksettujen etuuskien osalta eläköitymisen lykkääminen vaikuttaa Kelan vanhuuseläkkeeseen ja eläkkeensaajan asumistukeen. Vaikutus etuuksiin tulee kahden mekanismin kautta: eläköitymisen lykkääminen lykkää myös etuuden saamisen alkamista ja lisäksi madaltaa sen tasoa kasvaneen työeläkekarttuman vuoksi.⁸ Jos oletetaan, että Kelan varsinaista vanhuuseläkettä saavien osuus on kohderyhmässä 18,8 %, eli vastaava kuin vanhuuseläkkeellä olevien 65–69-vuotiaiden joukossa vuonna

⁴ 65–69-vuotiaiden OVE:n saajien työllisyys oli 94,6 % vuonna 2024 (lähde: ETK). Samana vuonna OVE:n (50 %) saajista noin 46 prosentilla ansiotaso oli laskenut eläkettä edeltävään aikaan verrattuna (Kannisto 2025), ja jos tämä lasku johtuu osa-aikatyöstä, on osa-aikaisten osuus OVE-työllisistä noin 48 %. Käytetyt oletukset todennäköisesti yliarvioivat työllisyysvaikutusta OVE:n saajien joukossa.

⁵ 48 084 euroa * 20,65 % ≈ 9 930 euroa.

⁶ Kulutuksen implisiittiseksi veroasteeksi on oletettu 27 %, joten välillisten verojen kasvuksi saadaan 48 084 euroa * (1 - 0,2065) * 0,27 ≈ 10 300 euroa.

⁷ Palkkojen suhde toimintaylijäämään on keskimäärin noin 47 %. Täten, keskimääräisten vuosiansioiden ollessa 48 084 euroa, yhteisöveron kasvu yhdestä lisätyöllisestä on 48 084 euroa * 47 % * 20 % ≈ 4 520 euroa.

⁸ Työeläkkeen lykkäyskorotusta ei huomioida kansaneläkettä laskettaessa. (Lähde: <https://www.kela.fi/vanhuuselake#tulot-jotka-eivat-vaikuta-vanhuuselakkeeseen>, viitattu 7.4.2026)

2025, on säästö noin 1 200 euroa lisätyöllistä kohden. Laskelmaa säästön taustalla kuvataan tarkemmin liitteessä 1.⁹

Lisääntyneen työllisyyden vaikutus julkiseen talouteen saadaan siis arvioimalla vaikutusta kohderyhmän maksamien verojen kasvun ja heidän saamien etuuksien pienenemisen summana. Arvion mukaan yhden henkilötyövuoden vaikutus julkiseen talouteen on yhteensä keskimäärin 25 950 euroa. Kun tämä vaikutus kerrotaan lisätyöllisten määrällä, saadaan lopputulokseksi, että eläkeuudistuksen työllisyysvaikutukset vahvistavat pitkällä aikavälillä julkista taloutta noin 16 miljoonalla eurolla vuosittain.

LÄHTEET

Gruber, Jonathan, Ohto Kanninen & Terhi Ravaska (2022). Relabeling, retirement and regret. *Journal of Public Economics*, Vol. 211, 104677. [\[linkki\]](#)

Kannisto, Jari (2025). Osittainen varhennettu vanhuuseläke ja työuraeläke. Uudet eläkelajit 2024. Eläketurvakeskuksen tilastoja 03/2025.

Liite 1: Muutos Kelan vanhuuseläkkeissä

Vuonna 2025 Kelan varsinaista vanhuuseläkettä sai noin 18,8 % kaikista 65–69-vuotiaista vanhuuseläkkeen saajista, keskimääräisen etuuden ollessa noin 335 eroa kuukaudessa eli 4 020 euroa vuodessa.¹⁰ Jos oletamme, että Kelan vanhuuseläkettä saavien osuus ja etuuden määrä on sama myös eläkeuudistuksen seurauksena eläköitymistään lykkäävien joukossa, säästää eläköitymisen lykkääminen Kelan vanhuuseläkemenoja $4\,020 \text{ euroa} \cdot 18,8\% \approx 755 \text{ euroa}$ kutakin lykkääjää kohden.¹¹ Tämä kuitenkin todennäköisesti yliarvioi säästöjä, sillä ETK:n vuoden 2022 PTS-laskelman mukaan Kelan eläkemenot laskevat tulevaisuudessa, ollen 0,9 % BKT:sta vuonna 2025 ja 0,5 % BKT:sta vuonna 2090. Jos siis oletetaan, että Kelan varsinaiset vanhuuseläkemenot laskevat vastaavasti¹², ja että lasku on tasaista vuosina 2025–2090, saadaan keskimääräiseksi säästökseksi $0,5 \cdot (1 + 0,5/0,9) \cdot 18,8\% \cdot 4\,020 \text{ euroa} \approx 590 \text{ euroa}$ lykkääjää kohden, eli $(780/600) \cdot 590 \text{ euroa} \approx 765 \text{ euroa}$ lisähenkilötyövuotta kohden.¹³

Eläköitymisen lykkääminen madaltaa lisäksi Kelan vanhuuseläkkeen tasoa kasvaneen työeläkekarttuman vuoksi.¹⁴ Kelan vanhuuseläkkeen saajien keskimääräisen työeläkkeen voidaan arvioida olevan noin 865

⁹ Mahdolliset säästöt eläkkeensaajan asumistuesta jätetään tässä huomiotta kahdesta syystä: ensiksi, mahdolliset suorat säästöt eläkkeensaajan asumistuesta saattavat korvautua kasvaneina yleisen asumistuen menoina. Toiseksi tämän ryhmän merkitys on todennäköisesti pieni eläköitymistään lykkäävien joukossa.

¹⁰ 65–69-vuotiaiden joukossa Kelan varsinaisen vanhuuseläkkeen saajia oli vuonna 2025 (kuukausitasolla) keskimäärin 61 394 henkilöä (lähde: Kela). Samassa ikäluokassa vanhuuseläkettä sai ylipäätään 326 943 henkilöä (lähde: ETK).

¹¹ Tämä voi olla yliarvio, sillä on mahdollista, että eläköitymistään lykkäävien joukossa on Kelan vanhuuseläkettä saavia vähemmän kuin 65–69-vuotiaissa keskimäärin. Lisäksi etuuden määrä voi olla eläköitymistään lykkäävien joukossa keskimäärin pienempi kuin 65–69-vuotiaiden joukossa.

¹² Tämän oletuksen suhteen on syytä huomioida se, että aikaperiodi on hyvin pitkä, mikä lisää arvion epävarmuutta.

¹³ Lykkääjien määräksi on arvioitu noin 780 henkilöä ja henkilötyövuosien lisäykseksi noin 600.

¹⁴ Työeläke pienentää Kelan vanhuuseläkettä kaavan $0,5 \cdot (\text{työeläke/kk} - 66,54 \text{ euroa})$ mukaan. Työeläkkeen lykkäyskorotuksella ei ole vaikutusta Kelan vanhuuseläkkeeseen. (Lähde: <https://www.kela.fi/vanhuuselake>, viitattu 7.4.2026)

euroa kuukaudessa eli 10 380 euroa vuodessa.¹⁵ Jos oletetaan, että tämä työeläke on kertynyt keskimääräisen työuran pituuden eli 34,2 vuoden aikana, ja palkkakertoimella eläköitymisvuoden tasoon muunnettu ansiotaso on pysynyt vakioisena, voidaan arvioida, että keskimääräinen ansiotulo on tässä joukossa 1 685 euroa kuukaudessa eli 20 220 euroa vuodessa.¹⁶ Koska yksi henkilötyövuosi lisää eläkekarttuvia keskimäärin $1,5 \% * 20\,220$ euroa ≈ 303 euroa, leikkaa työeläkekarttumien kasvu Kelan vanhuuseläkemenoja $0,5 * 1,5 \% * 20\,220$ euroa ≈ 152 eurolla lisähenkilötyövuotta kohden.¹⁷ Tämä säästö saadaan jokaisena Kelan vanhuuseläkettä saavan lisätyöllisen eläkevuotena. Koska vanhuuseläkkeelle jäätiin vuonna 2025 keskimäärin 65-vuotiaana (lähde: ETK) ja 65-vuotiaan elinajanodote vuonna 2024 oli 20,55 vuotta (lähde: Tilastokeskus), voidaan arvioida, että eläkkeellä ollaan keskimäärin 20,55 vuotta, jota lisähenkilötyövuosi lyhentää 19,55 vuoteen.¹⁸ Jos oletetaan edellisen kappaleen mukainen kehitys Kelan vanhuuseläkemenoissa, saadaan keskimääräiseksi säästökseksi $0,5 * (1 + 0,5/0,9) * 18,8 \% * 19,55 * 152$ euroa ≈ 435 euroa lisähenkilötyövuotta kohden. Täten eläköitymisen lykkääminen säästäisi Kelan vanhuuseläkemenoja yhteensä 1 200 euroa lisähenkilötyövuotta kohden.

¹⁵ Kelan vanhuuseläkkeen määrän saa laskettua parisuhteessa oleville laskukaavalla $702,69 \text{ e} - 0,5 * (\text{työeläkkeet/kk} - 66,54 \text{ e})$ ja muille kaavalla $787,07 \text{ e} - 0,5 * (\text{työeläkkeet/kk} - 66,54 \text{ e})$ (lähde: <https://www.kela.fi/vanhuuselake>, viitattu 7.4.2026). Ensiksi mainittuja oli 65–69-vuotiaiden joukossa vuonna 2024 noin 63 % ja jälkimmäisiä noin 37 %. Jos oletetaan, että molemmissa ryhmissä keskimääräinen Kelan vanhuuseläke on sitä saavien joukossa 335 euroa kuukaudessa, saadaan kaavojen avulla laskettua Kelan vanhuuseläkettä saavien keskimääräiseksi työeläkkeeksi $0,63 * 802$ euroa $+ 0,37 * 971$ euroa ≈ 865 euroa kuukaudessa.

¹⁶ ETK:n mukaan keskimääräisen työuran pituus 18-vuotiaasta vanhuuseläkkeeseen oli 34,2 vuotta vuonna 2022. Tämä voi olla yliarvio Kelan vanhuuseläkkeen saajien joukossa. Toisaalta, jos työura oletetaan lyhyemmäksi, kasvaa arvio vuositulojen suuruudesta. Tämä puolestaan kasvattaisi arviota siitä, kuinka paljon lisähenkilötyövuosi leikkaisi Kelan vanhuuseläkemenoja ja kuinka paljon se säästäisi.

¹⁷ Tässä jätetään huomiotta sekä niiden lykkääjien joukko, joiden työeläke on alle 66,54 euron "suojaosan" että ne, joiden etuus leikkaantuu kokonaan, sillä näiden ryhmien merkitys on todennäköisesti hyvin pieni.

¹⁸ Jos Kelan vanhuuseläkettä saavien elinajanodote on pidempi kuin 65-vuotiaiden keskimäärin, yliarvioi laskelma säästöjä ja päinvastoin.